

Kestävän kehityksen toimikunnan arviointi ja strategiaprosessin fasilitointi

Haastatteluissa ja kyselyssä esitetyjä
näkemyksiä yhteiskuntasitoumuksesta

Alina Pathan, Sanna Ahvenharju
Gaia Consulting Oy

Sitoumuspaperista

- Oltava tiiviimpi ja sitouttavampi kuin perinteinen strategia
- Parhaimmillaan yksi A4, jossa Suomen 10 keke-tavoitetta (vrt. YK:n vuosituhattulistus tai Rio +20 keken jatko). Lisäksi muutaman sivun taustoitus ja esimerkiksi faktalaatikoita.
- Konkretiaa - myös mitattavia tavoitteita ja toteutumisen seuranta
- Parhaimmillaan laillisesti sitova – mutta miten sanktioidaan?
- Mieluummin useita lyhyen tähtäimen tavoitteita kuin yksi 15 v päähän
- Katettava kaikki kestävän kehityksen ulottuvuudet
- Pitäisi olla kunnianhimoinen ja käytännönläheinen

Yhteiskuntasitoumus-prosessissa huomioitavaa 1/2

- Viestinnällinen näkökulma on tärkeä
- Pitäisi päästä virkamiesmakuisuudesta – samaan aikaan suuri haaste on politiikkakoherenssiin panostaminen
- Huomioitava mm. rinnakkaiset prosessit, hallitusohjelma, megatrendit, olemassa olevat hallinnolliset painotukset ja strategiat ja kv-linjaukset
- Oltava riittävästi resursseja lupausprosessin vetämiselle ja seurantaan
- Ottaa oppeja YK:n Global Compact työstä eri toimijoiden yhteistyön toteuttamisesta?

Yhteiskuntasitoumus-prosessissa huomioitavaa 2/2

- Strategioiden suuri määrä johtanut siihen, että ministeriöt kierrättävät omia hankkeita eri strategioissa – mietittävä yhteiskuntasitoumuksen lisäarvo, mitä uutta?
- Pitää varmistaa eri toimijoiden sitoutuminen ja sitoumuksen jalkauttaminen
- Vaikutusten arviointi ml. kustannusten seuranta on tärkeää
- Tunnistaa eri ulottuvuuksien välisiä konflikteja ja synergioita, mitä ei tehdä yksittäisillä sektoreilla

Valmisteluprosessi

- Tavoitteiden on oltava sellaiset, että kaikki nykyisen toimikunnan osapuolet voisivat niihin sitoutua.
- Pitäisi välttää, ettei lopputuloksena ole liian ylätason julistus. Liian konkreettisesti sitoumuksessa saattaa näkyä liikaa kunkin toimijan näkökulma.
- Mukana olevilla pitäisi olla substanssiosaamista
- Valmisteluprosessin oltava innovatiivinen, avoin ja tähdätä konkretiaan

Yhteiskuntasitoumus ja -prosessi käytännössä

- Lupaus tarkastella, mitä kukin toimija voi tehdä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi – myös kansalaisten osallistumista
- Yhdessä toimeenpannaan vuosittain tai joka toinen vuosi 1-2 toimenpidettä sovitusti ml. tiedonvaihto ja vaikuttavuuden arviointi
- Voimassa olevan hallitusohjelman toimeenpanoa (ml. politiikkaohjelmat) ja uuden hallitusohjelman valmistelua yms.
- Kaksisuuntaisuus: toimijoiden sitoumuksia, mutta myös toimijoiden toiveet valtionhallinnolle / hallitukselle
- Toimia keskustelun avaajana ja raikkaiden ideoiden esittelijänä
- Toimikunta seuraa säännöllisesti tulosten saavuttamista